

Forslag til felles saksframlegg til politisk behandling i kommunene og Trøndelag fylkeskommune, og til behandling i statlige etater

Felles areal- og transportstrategi for Innherredsbyen 2021-2040 – med handlingsprogram for 2021-2024

Hensikt med saken

Hensikt med saken er å slutte seg til Felles areal- og transportstrategi for Innherredsbyen 2021-2040 – med handlingsprogram for 2021-2024.

Bakgrunn

Innherredsbyen er en flerkjernet regionby bestående av kommunene Steinkjer, Verdal, Levanger, Frosta, Inderøy og Snåsa. Innherredsbyen er samtidig et prosjekt om utvikling av en felles areal- og transportstrategi for de seks kommunene i samarbeid med Trøndelag fylkeskommune, Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet og Statsforvalteren i Trøndelag. Endelig er Innherredsbyen en arena for kunnskap, samordning og samhandling om stedsutvikling og utvikling av transportsystemet i regionen.

Felles areal- og transportstrategi for Innherredsbyen har blitt til gjennom en omfattende kunnskaps-, strategi- og dialogprosess i perioden 2019-2021.

Visjon og mål

Gjennom et forpliktende, langsiktig samarbeid er visjonen at Innherredsbyen skal utvikles til en konkurransedyktig, attraktiv og bærekraftig bo- og arbeidsmarkedsregion.

- Konkurransedyktig: gjennom å samarbeide bedre og utfylle hverandre på nye måter slik at Innherredsbyen som arbeidsmarkedsregion utvides og utvikles.
- Attraktiv: gjennom at kommunene legger til rette for gode tjenester og samhandler med næringslivet slik at det utvikles urbane småbyer og levende grender.
- Bærekraftig: ved at vi gjennom samarbeid får bedre kunnskap om samlet arealdisponering og at den enkelte kommune kan planlegge arealbruken bedre.

Underveis i prosessen har Innherredsbyen arbeidet etter følgende hovedmål:

- Innherredsbyen utvikles til et mer attraktivt og funksjonelt bo- og arbeidsmarked.
- Regionen når nasjonale og regionale klima-, transport- og arealmål.
- By- og tettsteder utvikles til kompakte og levende sentrumsområder.
- Regionen oppnår økt konkurransekraft i nasjonale prioriteringer av samferdselsprosjekter (NTP).
- Sentrene har gode knutepunkt som sikrer enkle overganger og et sammenhengende («sømløst») transporttilbud.
- Sykling, gange og kollektivtransport gis konkurransefortrinn.

Innherredsbyen ønsker å oppnå følgende resultater gjennom strategiarbeidet:

- Regionen oppnår større gjennomslag for regionens samferdselsprioriteringer.
- Mer samordnet areal- og transportutvikling i regionen.

Strategiarbeidet er forankret i både nasjonale og regionale føringer.

En viktig ambisjon for innherredsbyen er å bli inkludert i ny statlig støtteordning for mellomstore byområder. Dette vil kunne gi økt gjennomføringskraft i arbeidet med å fremme kollektivtransport, sykling og gange.

Prosess – kunnskap, dialog og medvirkning

I prosessen med å utvikle en felles areal- og transportstrategi, har det vært vektlagt å involvere fagfolk, næringsliv, politikere, ungdom og organsiasjonsliv for øvrig. Foruten god involvering har det vært fokus på at strategiarbeidet er kunnskapsbasert. I prosjektet har det gjennom prosessen blitt utarbeidet en rekke rapporter. Alle disse er tilgjengelige på www.innherredsbyen.no.

Det er en ambisjon for Innherredsbyen at prosessen skal bidra til varig bedre samarbeid mellom alle aktører med ansvar innen areal og transport; både kommuner, fylkeskommune og relevante statsetater. For å lykkes er det også viktig å fortsette med et tett og godt samarbeid og gode prosesser med næringsliv, øvrig organisasjonsliv, ungdom og innbyggere ellers.

Konsensus mellom partnerne er grunnlag for handling

Felles areal- og transportstrategi for Innherredsbyen er ikke en plan etter plan- og bygningsloven. Strategien vil ikke oppheve noen gjeldende areal- og transportplaner. Strategiens tidshorison er langsiktig (2040), men mange foreslåtte handlingspunkt kan prioriteres på kort- og mellomlang sikt.

Strategien har hovedfokus på samordning av arealbruk og transportsystem. Strategien har ingen formell juridisk betydning i forvaltning av arealsaker, men kan likevel være viktig for beslutninger og samhandling partnerne imellom.

Det at innholdet i strategien er utviklet i tett samarbeid med alle involverte parter har vært viktig. Konsensus om anbefalinger og forslag til handlingsprogram er et godt utgangspunkt for senere oppfølging. Det er en forventning til at alle aktører i samarbeidet legger strategien til grunn i arbeid med nye areal- og transportplaner.

Overordnet strategi

Det skal bo folk i hele Innherredsbyen, både i byer og bygder – og regionen skal framstå som attraktiv å etablere seg i for næringslivet.

Viktige strategiske grep for framtidig utvikling er:

1. Knytte sammen: Transportsystemet må utvikles i tråd med mål for Innherredsbyen om å knytte kommunene tettere sammen med hverandre og med resten av Trøndelag.
2. Attraktive steder: Stedsutvikling bør særlig støtte opp om framtidige jernbaneinvesteringer og et bedre togtilbud. Byene og kommunesentrene bør utvikles til levende og attraktive steder med urbane kvaliteter som tiltrekker unge tilflyttere, «hjemflyttere» og bedrifter. Sterke byer og kommunesentre gir også et bedre grunnlag for levedyktige grender og bygder.
3. Effektive overganger til kollektivtransport: Knutepunkter av ulike typer og på ulike steder bør utvikles for å sikre at alle får enkel tilgang til et regionalt kollektivtilbud – med tog, buss eller båt. Særlig på lengre reiser mellom de største byene og tettstedene i Innherred og på reiser mellom Innherred og Trondheim kan kollektivtransport være konkurransedyktig med privatbil.

4. Enklere å gå, sykle og reise kollektivt: Bil vil også i fremtiden spille en viktig rolle i Innherredsbyen på strekninger der det ikke er tilgjengelig et godt kollektivtilbud. Det er imidlertid nødvendig å utvikle strategier som reduserer bilavhengigheten og som gjør det enklere å velge å gå, sykle eller reise kollektivt.

Strategier for arealbruk og transportsystem

Det er utviklet i alt 15 strategier for arealbruk og transport. I hvert strategikapittel fremgår det nærmere definerte mål, strategier, prinsipper og anbefalinger, samt forslag til handlingspunkter.

Det er utviklet fem arealstrategier:

- Attraktive byer og lokalsamfunn
- Boligutvikling
- Næringsvekst og -lokalisering
- Handel og tjenestetilbud
- Grønnstruktur

I alt ti transportstrategier inngår:

- Helhetlig, sømløst og bærekraftig transportsystem
- Knutepunkt
- Jernbane og togtilbud
- Hovedveinett
- Buss, ferge og øvrig mobilitetstilbud
- Sykkel
- Gange
- Parkering
- Godstransport og logistikk
- Bredbånd – digital infrastruktur

Handlingsprogram og samarbeidsavtale

I strategien er det definert i alt 33 handlingspunkter. For å sikre at strategiarbeidet videreføres etter at strategien er vedtatt, er det lagt opp til at partnerne inngår en forpliktende 5-årig samarbeidsavtale om areal og transport, gjeldende fra 2022, med tydelig arbeids- og ansvarsdeling. Alle parter vil få et forslag til samarbeidsavtale til behandling etter sommeren 2021.

Vurdering

Areal- og transportpolitikken formes av kommunene, fylkeskommunen og av staten. Det er derfor viktig at forvaltningsnivåene samarbeider på grunnlag av felles mål og strategier.

Areal- og transportpolitikken er viktig for å styrke Innherredsbyens attraktivitet og konkurransekraft og for å nå nasjonale, regionale og lokale klima-, transport- og arealmål.

Felles overordnede prinsipper for arealutvikling i Innherredsbyen vil kunne redusere konflikt-situasjoner i arealpolitikken og øke forutsigbarheten overfor næringslivet.

Det har betydning når kommunene i en region står sammen om prioriteringer; for eksempel i innspill til Nasjonal transportplan og i innspill til fylkets handlingsprogram for samferdsel.

Samarbeid øker sjansen for gjennomslag. Dette viser erfaringer fra andre byområder; for eksempel fra tilsvarende samarbeid i Buskerudbyen og Mjøsbyen.

Dersom Innherredsbyen skal komme inn i den nye tilskuddsordningen for mellomstore byområder, (jfr forslag til NTP 2022-33) må det forutsettes at det er et etablert samarbeid i byområdet om areal- og transportutvikling og tiltakspakker for å bedre kollektivtransport, sykling og gange.

Innherredsbyen har sammen med tilsvarende samarbeid i Mjøsbyen utarbeidet et felles innspill til Nasjonal transportplan 2022-33 (NTP) og senest til Transport- og kommunikasjonskomiteén på Stortinget for at de to «regionbyene» kan bli inkludert i den nye statlige tilskuddsordningen.

Særskilte innspill fra XX kommune / fylkeskommune / statsetat i i videre arbeid med areal- og transportutvikling i Innherredsbyen:

Tema 1...

Tema 2...

Osv...

Forslag til vedtak:

- 1. XX kommune / fylkeskommune / statsetat slutter seg til Felles areal- og transportstrategi for Innherredsbyen 2021-2040.*
- 2. XX kommune / fylkeskommune / statsetat vil vektlegge følgende i videre arbeid med areal- og transportutvikling i Innherredsbyen: Tema 1, 2, osv...*